

Rudi Juras

DRUGA MOLITVA PROROKA JONE U JON 4

Za početak možemo reći da u užem smislu Jona nije prorok iako spada u dvanaest tzv. malih proroka. Jona je i u prvoj molitvi optužio Boga za svoju situaciju kada se našao u ribljoj utrobi, ali on se ipak moli Bogu da ga izbavi, a što je opisano u **Jon 2,2** pa nadalje u drugom poglavlju. Međutim sada je ova druga molitva, kada se uspoređi s prvom, totalno neshvatljiva, a Jona je, može se reći, započinje na perfidan (ironičan) način. U **4,1** Jona se veoma rasrdio i u takvom stanju je započeo svoju molitvu. U **4,2** govori da je Bog: milosrdan, milostiv, spor na srdžbu, bogat dobrotom i koji se sažaljuje nad zlom. Prvi dio opisa Boga je citiranje iz Izl 34, 6 (Objava Mojsiju), dok je Jona još dodao sažaljenje nad zlom, što je također činjenica jer se Bog netom prije u trećem poglavlju smilovao cijelom velikom gradu Ninivi. Nakon ovog uvoda Jona odmah u **4, 3** radikalno zaoštava i htio bi najradije umrijeti govoreći Bogu da mu uzme život, gdje kaže da mu je smrt bolja od života. Bog se ne postavlja na jednak način kao Jona, nego ga mirnim glasom opominje kad ga pita u **4,4** je li se on s ikakvim pravim razlogom ljuti i da li ima išta dobrog od te ljutnje, a to isto ponavlja naknadno i u **4, 9**. Dok je Jona i dalje čekao (i nadao se) da li će se Bog ipak predomisli i ipak uništiti Ninivu, Bog je dao da iznikne bršljan koji će hladiti Joninu glavu (**4,6**). Tako je Bog već drugi put pomogao Joni, a Jona je valjda zaboravio da ga je Bog izbavio i iz riblje utrobe (**2,11**), premda i sam potvrđuje neposredno prije izbavljenja da spasenje dolazi od Boga (**2,10**). Zanimljivo je da na prvo Božje opominjanje Jon 4,4 Jona šuti (potpuno ignorira Božju opomenu), dok kod drugog Božjeg opominjanja poslije usahnuća bršljana daje sebi za pravo da se ljuti, ali ipak ulazi u kakav takav dijalog (Da s pravom sam ljut **4,9**) i konačno postaje slušatelj Božje riječi (**4,10**).

Iz ovog malenoga spisa (svega četiri poglavlja, a posebno baš iz ovog kratkog četvrtog poglavlja), može se izvući mnogo pouka. Bog je, može se reći, dosta oštro nastupio s mornarima, kraljem i cjelokupnim gradom i dogodio se neočekivani uspjeh njihova obraćenja, a u čemu je što posredno, što neposredno sudjelovao i prorok Jona. Međutim Bog je vidio da je Jona u puno težem stanju od netom navedenih sudionika i s njim je onda Bog nastupio veoma nježno i strpljivo (poput blagog lahora), gdje je morao uložiti puno više truda da bi ga Jona poslušao, a kada ga je Jona počeo slušati tek je onda i mogao čuti Božju pouku iz **4,10-11**. Druga stvar je da se Jonu nekako može razumjeti da mu nije bilo drago spasenje Ninive (Asirci su mu bili neprijatelji), ali Bog se može svakome smilovati i oprostiti mu, a to traži i od nas

samih. Recimo isto tako da Jona prolazi čudan proročki put. Zbog svojega prorokovanja nema nikakvih problema s ljudima iako im donosi teške riječi (dok recimo prorok Jeremija ima velikih problema s onima koji slušaju njegova proroštva, a što će Jeremiju na kraju doći i glave). Jona dapače u svojem proroštvu postiže potpuni uspjeh gdje ga ljudi slušaju (ustvari slušaju Božju riječ) i trenutno se obraćaju Bogu. Dok Jona ima najviše problema sam sa sobom (što se može dogoditi svakome od nas), a Bog je ipak spreman uložiti svaki trud da spasi i takvu tvrdu i pomalo okoštalu dušu.

Svi drugi proroci su zaduženi prorokovati drugim ljudima, a Jona, dok prenosi Božji glas drugim ljudima, taj glas mora donijeti i sebi. Možemo reći da je u stvari u ovoj knjizi, uz naravno Boga, glavni lik Jona. Tu dakako nipošto nećemo zaobići ni Ninivu i njezine žitelje, jer ih u Evandjelju spominje i Isus (usp. Mt 12,41; Lk 11,32). Ali isto tako Isus spominje u Evandjelju i Jonu u ribljoj utrobi u kontekstu svoga uskrsnuća (usp. Mt 12,40), a što je veoma važna stvar za sveukupnu biblijsku poruku.